

PRZEGŁĄD BIBLIOGRAFICZNY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI

MORSKIEGO INSTYTUTU RYBACKIEGO

Rok I	Gdynia — Wrzesień 1951	Nr 3
-------	------------------------	------

Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Rybackiego.

EKONOMIA — STATYSTYKA

15* 639.22.003(71)(718) MIR-2.51

Chanot V.: Szkic ekonomiczny rybołówstwa w Kanadzie i w Nowej Funlandii: „Aperçu économique sur la pêche au Canada et à Terre-Neuve”. La Pêche Maritime. Paris, mies., t. 30, Nr 874, styc. 51, s. 40; 31,5 × 24 cm, 1,4 str. — Kapitał w rybołówstwie kanadyjskim szacowano w 1948 r. na ponad 100 mil. dol. kan., z czego 67 mil. — wartość statków i sprzętu, ok. 34 mil. dol., z czego 12,3 mil. dol. przypadło na połowy Nowej Funlandii. Rybołówstwo kanadyjskie zatrudniało ok. 90 tys. ludzi, z czego ok. 30 proc. w Nowej Funlandii. Ryby i ich produkty były eksportowane głównie do USA oraz Hiszpanii i Portugalii, a od niedawna również na Antyle i do Ameryki Połud. Spadek połowów łososia w Kolumbii był dotkliwą klęską przetwórstwa rybnego Kanady. Zamiast spodziewanych 10 milionów sztuk, odfiolono ok. 500 tys.

16* 31 : 639.2 MIR-2.51

Smietanin K. A.: Rybołówstwo zagranicznych krajów. „Rybołówstwo zarobkowych stron”. Moskwa, 1948. Piszczepromizdat; D, 21 × 14 cm, 102 str., 26 tab., 59 poz. bibl. — Ryba jako główny obiekt rybołówstwa i inne (nierybne) zasoby wodne. Rola rybołówstwa w gospodarce poszczególnych krajów; ustawodawstwo i międzynarodowa współpraca w dziedzinie rybołówstwa. Chemiczny skład i wartość mięsa rybnego. Statystyka światowych połowów; główne łowiska, wydajność zbiorników wodnych, rozmieszczenie geograficzne ryb użytkowych, wyczerpywanie się zapasów rybnych i ich odtwarzanie, narzędzia łowu, statki rybackie, przetwórstwo rybne i jego uboczne produkty itp.

POŁOWY I ICH TECHNIKA

17* 639.2.081.72 MIR-2.51

Echosonda. „Le sondage par écho”, La Pêche Maritime, Paris, mies., t. 30, Nr 876, marz. 51, s. 112; 31,5 × 24 cm, 1,8 str. — Echosonda oddaje b. duże usługi w rybołówstwie i dlatego jej wartość jest oceniona zwłaszcza w Anglii, Norwegii i Szwecji, gdzie używa się jej z powodzeniem do połowów śledzia i dorsza. Echosonda graficzna umożliwia zarejestrowanie głębokości dna morskiego i głębokości płynącej ławicy ryb; podziałka czasowa na rolce pozwala na pomiarzenie rozciągłości się ławicy. Ławice sardynek, śledzi, szprotów, makreli i dorszowych dają dla każdego gatunku charakterystyczne linie na wykresie. Dokładność wyników wykrycia ryb zależy od rysika; aparat powinien obsługiwać doświadczony operator.

18* 639.2.081.003(261.3) MIR-2.51

Smysłow I., inż.: Sposoby zwiększenia łowności włoków na Bałtyku. „Puti powyszenia ulowistosti trałow na Bałtiki”. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 26, Nr 11, list. 50, s. 46; 26 × 16,5 cm, 1,25 str., 1 tab. — W ostatnich latach połowy małymi trawlerami rybackimi rozwijają się wydajnie; ulowy poszczególnych jednostek wzrastają, tak, że wykorzystywanie łowisk odległych od baz o 6–3 godzin marszu zostało w pełni usprawiedliwione. Przyczyną zwiększenia łowności było stopniowe powiększenie włoków z 15 do 22,7 m (wg górnej podb.) oraz jednoczesne zmniejszanie wagi ich konstrukcji celem zwiększenia szybkości trawlowania. Próbną trawlowania na dnie nieczystym (pokrytym kamieniami) wykazały konieczność stosowania tam włoków z bobinami.

KONSERWACJA I PRZETWÓRSTWO RYBNE

19* 664.951.3.005 MIR-2.51

Ryba wędzona i solona. „Le poisson fumé et salé”. La Pêche Maritime, Paris, mies., t. 30, Nr 874, styc. 51, s. 14; 31,5 × 24 cm, 1,3 str. — Amerykańska „Nova Scotia” w Brooklynie stosuje nowe metody wędzenia łososia i jesiotra: nowoczesne zmechanizowanie procesu wędzenia (zębate koła w plecach wędzarniczych), wyłożenie wnętrza wędzarni białymi kafelkami. Najwyższą jakość wędzonego łososia otrzymuje się przez: 1. odpowiednio zamarynowanie w soli i korzeniach (3 — 4 dni), 2. przesuszenie w suszarkach mechanicznych, 3. wędzenie (24 godz.) przy użyciu drzewa orzechowego lub dębowego.

20* 664.956.3(7)

MIR-2.51

Macpherson N., dr: Przemysł suszonego dorsza. „The dried codfish industry”. St. John's (Newfoundland). Department of Natural Resources—Fishery Section; D, 23,5 × 15,5 cm, 1 rys., 3 wykr., 12 tab. — Określenie produktów solonego dorsza i kategorii handlowych. Przyczyny psucia się ryby i metody zapobiegania mu. Przygotowanie dorsza do solenia, technika solenia. Zawartość wody, soli w produkcie solonym i wydajność przerobu. Technika suszenia i warunki klimatyczne. Suszarnie i warunki techniczne suszenia w nich ryby.

21* 664.8.036.5

MIR-2.51

Kozłowski W.: Otrzymanie trwałej zalewy musztardowej dla konserw. „Połączenie stojkowo gorczycznemu sosa dla przeterminow”. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 27, Nr 3, marz., 51, s. 23; 26 × 16,5 cm, 0,8 str. — Zalewa musztardowa w konserwie śledziowej zazwyczaj rozkłada się na składniki. Składniki zalewy ostro-słodkiej przygotowuje się w specjalnym mieszkadle skrzydełkowym, które 600 obrotami/min. daje dostatecznie dużą dyspersję emulsji. Zalewa do czasu użycia przechowywana w chłodnym miejscu prawie zupełnie nie rozkłada się w konserwie na poszczególne składniki.

SPRZĘT RYBACKI

22* 639.2.081.11

MIR-2.51

Gunia P.: Łowność sieci z nie gnijącego włókna. „Ułowistost' siejety iz niegnijuszczewo wolokna”. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 26, Nr 10, paźdz. 50, s. 28; 26 × 16,5 cm, 5,5 str. — Przeprowadzone w kilku kołchozach (na obszarze Achartskiej MRS) doświadczalne połowy wykazały, że sieci wykonane ze sztucznego włókna posiadają kilkakrotnie większą łowność niż sieci lniano-konopne. Nitka ze sztucznego włókna jest dwa razy cieńsza od lniano-konopnej, elastyczniejsza i mocniejsza, nie spala się (lecz stapia się), nie nasiąka wodą i nie gnije. Włókno sztuczne należy barwić pod kolor wody; wagą jego jest rozkręcanie się nitki i przeciwizgiwanie się nici w węzłach.

23* 639.2.081.11

MIR-2.51

Alpierowicz M., inż.: Należy zmienić metodykę określania zużycia narzędzi połowu. „Izmenit' metodiku opredielenja iznosa orudij łowa”. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 26, Nr 10, paźdz. 50, s. 31; 26 × 16,5 cm, 1,4 str. — Obecnie stosowany sposób określania stopnia zużycia narzędzia połowu jest błędny, gdyż bierze pod uwagę wytrzymałość nowej nici (100% przydatności) oraz minimalną wytrzymałość przy której ryba przerywa nie (0% przydatności), przy czym zużycie jest podane w procentach wytrzymałości początkowej. Procent zużycia sieci wykluczający możliwość wszelkiej warunkowości w ocenianiu, winien być określony stosunkiem utraty wytrzymałości nici (w kg) do różnicy między wytrzymałością początkową a minimalną.

24* 639.2.081.11

MIR-2.51

Leksutkin A.: Odporność na gnienie sieci wykonanych z nici konserwowanych. „Protiwogniostnaja stojkost siejety, swiazanyh iz konserwirowannoj nitki”. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 26, Nr 5, maj 50, s. 12; 26 × 16,5 cm, 4,8 str., 7 tab. — Konserwowanie tkaniny sieciowej z nici nie konserwowanych powoduje, że środki konserwujące nie przenikają dostatecznie do wnętrza węzłów, co wywołuje szybkie gnienie sieci w tych miejscach. Próby na sieciach wykonanych z tkaniny uprzednio zakonserwowanej oraz na sieciach konserwowanych dopiero po ich wykonaniu wykazały, że sieci w pierwszym wypadku po 10 dniach przebywania w wodzie zachowały swą pierwotną wytrzymałość, sieci zaś konserwowane dopiero po wykonaniu utraciły 38% wytrzymałości.

ICHTIOLOGIA

25* 639.222.2:57(261.3)

MIR-2.51

Popiel J.: Skład stada śledzi wiosennych Zatoki Gdańskiej w latach 1946–1949. Biuletyn Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni, Gdynia, Nr 5, 1950, s. 103; A5, 10,5 str., 3 wykr., 2 tab.; 5 poz. bibl. — W Zatoce Gdańskiej łowi się 2 rasy śledzia, wiosenną i jesienną, których nazwy pochodzą od czasu tarła. Przed

1936 w połowach przeważała rasa jesienna, ale w latach obecnie omawianych łowi się w znacznej większości śledzia wiosennego. Tablice i wykresy wykazują stały spadek połowów śledzia jesiennego, przy jednoczesnym zwiększaniu się jego średnich długości. Poziom połowów wiosennych, jak i średnia długość śledzi wiosennych, ulega rocznym wahaniom. Połowy śledzi wiosennych odbywają się wiosną (na tarliskach) w pobliżu brzegów (mance, niewody) oraz latem i jesienią koło Półwyspu Helskiego i na Głębi Gdańskiej (włoki). Śledzie łowione na płytkich wodach stanowią roczniki młodsze, a więc są one mniejsze od osobników łowionych na wodzie głębszej.

26* 597+597.2 MIR-2.51

Tretiakov D.: Ryby i smoczkouste. „Ryby i kruglorotyje”. Moskwa — Leningrad, 1949, Akademja Nauk SSSR; D. 22 × 14,5 cm, 419 str., 391 rys., 1 wykr., 1 mapka. — W formie przystępnej książka traktuje o życiu i znaczeniu ryb oraz o ich klasyfikacji. Ogólne warunki życia w środowisku wodnym; budowa i czynności życiowe ryb. Po omówieniu bezszczękowych (minogi) autor, kładąc główny nacisk na sposób życia ryb, opisuje po kolei klasy ryb: żarłacz, chimery, kwastopłetwe, dwudyszne, kośtołuskie i liczne rodziny ryb kostnoszkieletowych. Rozsiedlenie geograficzne ryb: rybołówstwo.

27* 637.662.7 MIR-2.51

Pozogina M.: Charakterystyka wątroby dorsza bałtyckiego. „Charakteristika pieczeni bałtijskiej trieski”. Rybn. Choz., Moskwa, mies. t. 26, Nr 5, maj 50, s. 41; 28 × 16,5 cm, 2,2 str., 3 wykr.; 2 tab. — Badania łotewskiego oddziału WNIRO w 1947 r. wykazały, że 70% wątrób dorszowych było zarażonych larwami *Contracoecum clavatum*, a nawet w 90% — w okresie maj — czerwiec. Pasożyt ten ujemnie wpływa na wagę ryby i zawartość tłuszczu w wątrobie (nie więcej niż 25%); zarażone wątroby jednak posiadają wysoką zawartość witaminy A. W 1949 robiono doświadczenia grupowo: wątroby przesortowane po 100 szt. mielono i sterylizowano w hermetycznych naczyniach w temp. 112°. Wątroby zawierające dużo tłuszczu posiadały mało białka i witaminy A, zaś wątroby ciemne miały b. mało tłuszczu, ale witaminy A od 600 do 1500 międzynarodowych jednostek. W okresie

masowego tarła (maj—czerwiec) zawartość tłuszczu w wątrobie spada do 42%, gdy w marcu dochodzi do 68%. Zawartość witaminy A jest na ogół stała. Wątroba jako surowiec jest najkorzystniejsza na wiosnę i w lecie.

WIEDZA O MORZU

28* 551.46(261.3) MIR-2.51

Głowińska A.: Charakterystyka hydrograficzna Bałtyku Południowego w czasie od listopada 1948 r. do października 1949 r. Biuletyn Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni, Gdynia, Nr 5, 1950, s. 123; A 5, 21 str., 1 mapka, 2 wykr., 7 tab., 11 poz. bibl. — Na stacjach rozmieszczonych na połud. Bałtyku (mapka) były dokonywane badania hydrograficzne, a więc dotyczące stosunków termicznych wód powierzchniowych i głębinowych, zasolenia strefy izohalinowej i wód głębinowych oraz zmian w zawartości tlenu i fosforanów. Analiza prób wskazuje, że napływ świeżych wód głębinowych do Głębi Bornholmskiej w XI. 1948 był skutkiem wlewu powierzchniowych wód Kattegatu do Bałtyku, który prawdopodobnie nastąpił w VI. 1948. W Rynnie Słupskiej nastąpiło przesunięcie wód przydennych w kierunku wschodnim. Skutki tego wlewu obserwowano na Głębi Gdańskiej z wiosną 1949, po czym nastąpił stan stagnacji, co najmniej do X tego roku.

29* 57:551.46 MIR-2.51

Ziernow S., akad.: Hydrobiologia ogólna. „Obszczaja gidrobiologija”. Moskwa—Leningrad, 1949, Akademja Nauk SSSR; D. 25,5 × 16 cm., 587 str. 30 fot., 134 rys., 35 wykr., 64 tab., 17 mapek, 1125 poz. bibl. — Wszechstronna hydrobiologia, obejmująca biologię morza oraz limnologię, historię hydrobiologii i metody badań. Zadania i metody hydrobiologii. Ekologia życia wodnego; rozmieszczenie organizmów w środowisku wodnym; ilość wody w otaczającym środowisku a w organizmach; woda i dno jako oparcie wodnych organizmów pływających i dennych. Wpływ na organizmy wodne rozpuszczonych soli, gazów, jonów wodorowych, temperatury zbiorników, światła. O odżywianiu się organizmów wodnych (trofologia).

Redaktor Naczelny: prof. inż. St. Hüchel

Redaktorzy działów technicznych:

prof. inż. St. Hüchel, inż. W. Urbanowicz, inż. St. Szymborski, red. J. Lewandowski

Redaktorzy działów ekonomicznych:

mgr. St. Sierpiński, Cz. Wojewódka

Sekretarz redakcji: dr M. Boduszyńska

Wydawca: P.P.W. „Wydawnictwa Morskie“

Adres Redakcji i Administracji: Gdańsk, Wały Piastowskie, budynek ZPGG, tel. 320-70/73, wewn. 34. — Przyjmowanie interesantów w godzinach 9 — 12.

Cena numeru pojedynczego 6.— zł. podwójnego 12.— zł. Prenumerata roczna 66.— zł. Prenumeratę należy wpłacać na konto PKO XI-55407/431, PPK „Ruch”, Oddz. Woj. Gdański, „Technika i Gospodarka Morska“

Ceny ogłoszeń: 1 str. — 1.500.— zł, 1/2 str. — 900.— zł, 1/4 str. — 600.— zł, 1/8 str. — 360 zł, 1 mm wiersza w szpalcie — 6.— zł. za ogłoszenie na okładce lub za zamówione miejsce cena o 20 procent wyższa; przy ogłoszeniach stałych rabat 20 procent.

Wszelkie prawa zastrzeżone

Przedruk dozwolony z podaniem źródła.

Wysokość nakładu: 2200 egz.—Format czasopisma: A4. Objętość numeru 6 ark. Papier druk. sat. 61/86 — 70 gr kl. V.

Druk ukończono 4. 9. 51

Wykonano w Gdańskich Zakładach Graficznych, Gdańsk, Targ Drzewny 11

Zamówienie nr. 1990 - 25.VI.51 - 2150-W-2-13229